

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Trešdiena, 1996. gada 10. janvāris

• Nr. 2 (6653)

Laime satikties ar labiem cilvēkiem Par Līvānu Tautas skolu un tās dalībniecēm

Daļa no Līvānu Tautas skolas dalībniecēm aizvadītā gada nogales kopšānākšanā. Augšējā rindā trešā no labās – Tautas skolas vadītāja Maija Kulakova. Foto – Andris Kursītis.

Kopš 1994. gada 17. marta Līvānos darbojas Tautas skola. Te kopā sanāk dažādu interešu un gadagājuma cilvēki, lai nodarbotos ar saviem vaļaspriekiem, paplašinātu redzesloku, tiekoties ar interesantiem cilvēkiem, kā arī lai apgūtu jaunas prasmes un iemaiņas mājamatniecībā. Un vēl — šo nodarbiņu apmeklēšana, it īpaši vecākās paaudzes Tautas skolas dalībniecēm, ir iespēja izrauties no mājām un būt sabiedrībā.

Šobrīd Tautas skolā darbojas 15 dalībnieces, bet šis skaits mainās, jo kļāt nāk jauni interesenti, citi savukārt aiziet. Pagājušā gada laikā ir notikušas vēl kādas pārmaiņas. Tautas skolas pirmā vadītāja Gertrude Līvmane ir pārcēlusies uz Daugavpili, un pašas dalībnieces uzaicinājušas (ar pilsētas domes atbalstu) savā pulkā Līvānu 1. vidusskolas mājturības skolotāju Maiju Kulakovu, kura ir cilvēks ar ļoti plašu redzesloku un ir apņēmusies dalīties savās zināšanās ar Tautas skolas interesentiem.

Pagājušā gadā Tautas skolas kolektīva nodarbiņām tika iedalīta maza telpiņa Līvānu vakarskolas ēkā bēniņos. Un tad nu dalībnieces pašas to iekārtoja, sameklēja mēbeles, šuva aizkarus, lai radītu mājīgāku noskaņu. Un 28. decembrī viņas rīkoja nelielus svētkus, diemžēl daudzas Tautas skolas aktīvas apmeklētājas slimības dēļ šajā gada nogales pasākumā piedalīties nevarēja.

Tāpat kā citās svētku kopā sanākšanās, tika dziedātas dziesmas, notika apmaiņšanās ar laba vēlējumiem, pārdomāts aizvadītais gads un izteiktas cerības šim gadam.

Maija Kulakova — Tautas skolas vadītāja: «Man bija skaists gads, tikos ar ļoti daudziem interesantiem, gaišiem cilvēkiem, bija iespēja iepazīt, kā maņu priekšmetu, mājturību, māca Ziemeļvalstīs, iespēja būt ļoti noderīgos kursus. Par savu darbu saņēmu arī prēmiju. Kā Tautas skolas vadītāja esmu pavisam nesen, bet jau apzināju dalībnieču intereses. Centīšos vairāk viņām palīdzēt par veselīgu dzīvesveidu, par racionālu uzturu un atbildēt uz visiem interesējošiem jautājumiem.»

Monika Kazule — Līvānu pensionāru apvienības priekšsēdētājas vietiece: «Mani iepriecina šogad ziema — ļoti skaista, patīk iet un vērot dabu. Un vēl es milu dzeju. Patīk, ja varu cilvēkiem darīt ko labu. Darbojoties pensionāru apvienībā, es redzu daudzas cilvēku problēmas, un tie, kam pa-

tiesām kļājas grūti, tie nesūrojas, gaužas tādi, kas pieraduši to darīt. Bet man šķiet, ka tas lielais gaušanās laiks tomēr iet uz beigām. Ja jaunā valdība pensijām pieliktu 5 latus, tad tiesām varētu teikt, ka ejam uz augšu.

Mūsu tautas skolas meitenēm novēlu būt ar atklātu sirdi, draudzīgu noskaņojumu un, galvenais, būt veselām.»

Zenta Lasmane: «Man patīk padziedāt, katru svētdienu dziedu luterāņu baznīcas ansambli, bet otrdienās nāku uz mūsu skolu un strādāju rokdarbus. Gribētos, lai mēs visas kolektīvā arī turpmāk būtu draudzīgas un viena otrai palīdzētu.»

Bronislava Rudzīte: «Gads man bija grūts, tomēr tiku ar visu galā, šobrīd audzinu mazdēliņu. Paldies manām darba biedrenēm, kas atveda mani uz šo skolu, te es nodarbojos ar saviem vaļaspriekiem — adu, šuju.»

Marta Složerevka: «Vaļasprieks man ir dārzs un mūsu tikšanās. Aizgājušais gads bija grūts un tomēr patīkams. Jaunajā es gribētu, lai valdība būtu godīgāka, bet no pašvaldības, — lai mums būtu silti dzīvokļi un lai mazliet iedod naudiņu, ar ko par siltumu nomaksāt.»

Elizabete Cimare: «Es ļoti milu ziedus, daudz audzēju, arī savācu. Gatavoju pušķišus, glezniņas, gan pārdodu, gan izpalīdzu tiem, kam vajag dāvanām. Vēl es ļoti milu dziesmu, regulāri dziedu baznīcas korī. Lieļākais mans prieks, ka varu satīkties ar draugiem un, — kad braucu ciemos pie bērniem. Lai viņiem stipra veselība un satīcība, tāpat arī mums.»

Anna Geduša: «Man ir liels prieks, ka varu izrauties no mājām kaut minūti, atnākt uz šejieni, satīkties ar pārējiem, pastrādāt rokdarbus un iemācīties ko jaunu.»

Stefānija Švediene: «Mans prieks ir mani mazbērni un tikšanās ar labiem cilvēkiem. Pašai ļoti patīk adīt, šūt, dziedāt, arī palīdzēt bērniem un mazbērniem. Es ļoti gaidu atnākošo gadu, jo tad man būs pensija.»

Jā, tā patiešām ir laime satīkties ar labiem cilvēkiem. Tautas skolas dalībnieces saka paldies tiem, kas palīdzējuši šai skolai pastāvēt un darboties, arī Baltijas Transītu bankas Līvānu filiālei par palīdzību žurnāla «Santa» abonēšanā 1996. gadam, un jaunā gadā aicina savā pulkā daudz jaunus dalībniekus.

Daina Kursīte

Vai uzzināsim patiesību par «Banku Baltija»?

Aizvadītajā gadā banku krīzes dēļ cietuši vismaz 150 000 Latvijas noguldītāju, no tiem vairāk nekā 100 000 cilvēku noguldījumus zaudējuši «Banka Baltija». Daudzi no tiem — pensionāri, politiski represētie — zaudējuši savus pēdējos ietaupījumus (t.s. zārka naudu). Civilizētās valstīs iedzīvotājus šādos gadījumos aizsargā attiecīga likumdošana, kamēr Latvijā cilvēki joprojām ir pilnīgi neaizsargāti pret dažādu politikāņu un afēristu mahinācijām.

«Bankas Baltija» novešana līdz bankrotam kļuva par katastrofu Latvijā tāpēc, ka tajā iejaucās pie varas esošā «Latvijas ceļa» pārstāvji, kā arī Latvijas Bankas vadība un daudzas citas bankas likteni ieinteresētas personas. Tā «Latvijas ceļam» bija politiska interese — tā bija lieliska iespēja priekšvēlēšanu laikā iegūt vēlētāju balsis, apsolot izmaksāt kompensācijas. Šī kampaņa jau sākotnēji apzināti bija lemta bankrotam, par ko liecina M.Gaiļa valdības pēkšņais intereses zudums par kompensāciju izmaksām pēc vēlēšanām. 200 latu kompensācijas ir izmaksātas nieka nepilnu 4% apjomā (tās saņēmuši kādi 600 Tautas bankas izputināto noguldītāju un ap 6000 «Bankas Baltija» noguldītāju). Neviļus jāsecina, ka tieši izmaksu uzsākšana bija politisks priekšvēlēšanu triks. Tādējādi, izmaksājot no valsts budžeta ap 1,4 miljonu latu, «Latvijas ceļš» vismaz paglābās no pilnīgas sagrāves Saeimas vēlēšanās. Taču kurš atbildēs par cilvēkiem radītajiem zaudējumiem? Savukārt Latvijas Banka, samaksājot šai pašai valdībai 20 miljonus latu, atbrīvojās no konkurenta — «Bankas Baltijas» ietekme uz valsts ekonomiku varēja kļūt nopietnāka par pašas Latvijas Bankas ietekmi. Lai atcerēsimies E.Repšes aktivitātes, kurš nekavējoties pirms tiesas sprieduma kvalificēja A.Laventu kā «noziedznieku» un paziņoja, ka viņam jāsež cietumā. Paradoksāli, ka Latvijas Bankas prezidents nosaka gan soda mēru, gan drošības līdzekli.

Visu šo politisko spēļu rezultātā pie varas ir tās partijas, kuras ir tieši atbildīgas par «Bankas Baltija» bankrotu. Bet ieguldītāji ir zaudējuši jebkādu cerību atgūt kaut daļu no saviem noguldījumiem.

Interesanta liekas arī šī notikuma hronoloģija. Pagājušā gada 31. martā Latvijas Banka informēja, ka «Banka Baltija» nav iesniegusi audīta pārskatu un presē parādījās informācija par tās finansālajām grūtībām. 16. maijā valdība paziņoja, ka pārņems 50% akciju, slepenībā no sabiedrības notika savstarpējās konsultācijas. 22. maijā «Bankas Baltija» darbība tika apturēta, 23. maijā valdība paziņoja par pilnīgu tās pārņemšanu un 25. maijā iepriekšējās valdības vietā iecēla Latvijas Bankas padomnieku U.Klausu. Tas ir ievērojams ciniņš fakts, jo Klausss nekādā gadījumā nav uzskatāms par valdības pārstāvi, bet E.Repšes interešu pārstāvi. Klausam vajadzēja tikai vienu mēnesi, lai pazinotu, ka «Banka Baltija» vairs nav glābjama; vienlaikus Klausss sludināja, ka nav atrodami nekādi dokumenti. 27. jūnijā Saimnieciskā tiesa atzina «Banku Baltija» par maksātnespējīgu. Bet jau 29. jūnijā tās vadītājus arestē — it kā par kaitniecību nolūkā vājināt valsti. Tiesa, vēlāk izrādījās, ka Maskavas «Intertek» bankai pārdoto kredītu sarakstā vispār nav neviena valsts uzņēmuma, kur nu vēl stratēģiskas nozīmes valsts uzņē-

muma. 11. decembrī Saimnieciskā tiesa pilnīgā slepenībā atzina «Banku Baltija» par bankrotējušu un 16. decembrī atņēma tai licenci. Tagad jau sāka pat bankas kompjūteru izpārdošana, vienlaikus sagraujot arī visu datu bāzi. Iespējams, pēc dažiem mēnešiem nekas nebūs glābjams.

Zīmīga ir arī tā slepenība, ar kādu no sabiedrības rūpīgi slēpj ikvienu «Bankas Baltija» atvērēšanas projektu. Patiesībā neviens neapstrīd, ka iespējama bankas normālas darbības atjaunošana, iesaistot tās sanācijā zem uzraudzības bankas vadītājus, kopīgi sadarbojoties «Bankas Baltija» kreditoriem, ārzemju investētājiem, Latvijas Bankai un valdībai. Diemžēl, pārāk daudzi biznesmeņi un politiķi bija aizdomīgi saistīti ar «Banku Baltija» un ir ļoti ieinteresēti, lai «gali būtu ūdeņi». To apliecina, piemēram, arī LR ģenerālprokurora aktivitātes. Vasarā viņš paziņoja, ka šis bijis nodevīgs solis no «Bankas Baltija» puses, pirmām kārtām nodevība pret Latvijas valdību. Bet par šādu pārkāpumu tiesa sodīja tikai divās valstīs — nacistiskajā Vācijā un staļinskajā PSRS! Savukārt Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas pārvaldes prokurors pastēdzās apsolīt, ka prokuratūra noteikti lūgs A.Laventa apcietinājuma pagarināšanu.

Apkopojot līdz šim kļājā nākušo informāciju, gribot negribot nākas secināt:

A.Laventam tiek piedēvēts ļaunprātīgs «Bankas Baltija» bankrots, taču tā īstais cēlonis meklējams jucekļīgajā valdības darbībā. Laventam inkriminē līdzekļu izlaupišanu lielos apmēros, bet šī apsūdzība pat nav pareizi juridiski noformēta.

Ne Saeimas deputātus, ne preses un sabiedrības pārstāvjus neviens nav iepazīstinājis ar «Bankas Baltija» sanācijas plāniem, kā arī bankas parādnieku sarakstu un kopējo parādu summu.

Laikā, kad valdība bija pārņēmusi «Banku Baltija», nevajadzīgi iztērēti milzīgi līdzekļi, bet tās nekustamais īpašums tiem pārdots par simbolisku samaksu. Tagadējie «Bankas Baltija» administrācijas darbinieki saņem milzīgas algas, informācijas iegūšanas nolūkos braukā biežos ārzemju komandžumos un tērē milzu naudu sludinājumiem dažādos ārzemju preses izdevumos.

Saskaņā ar likumu (tas nosaka, ka bankas īpašniekam jāpiedalās visās revīzijās) visas līdz šim veiktās darbības ir nelikumīgas, jo tās veiktas bez īpašnieka vai viņa pārstāvja tiesas piedalīšanās.

Kāpēc neviens advokāts reāli neizstāvē «Bankas Baltija» noguldītāju intereses?

Acīmredzot, viss notiekošais ir dažādu vietējo un ārzemju politisku un ekonomisku grupējumu spepcasūtījums. Gan iepriekšējā M.Gaiļa, gan arī A.Šķēles valdība ir pilnībā atbildīga par valsts finansāli ekonomisko krīzi un saimniecisko sabrukumu, kas pielīdzināma sabotāžai pret Latvijas valsti.

Var droši prognozēt, ka prokuratūra pagarinās A.Laventa apcietinājuma laiku tik ilgi, cik būs nepieciešams galīgai «Bankas Baltija» sagrāvei. Tad visus zaudējumus norakstīs tikai uz vienu cilvēku.

Sabiedrība ir tiesīga zināt Saeimas deputātu un partiju politisko atbildību «Bankas Baltija» lietā. Kā A.Šķēles valdībā esošās partijas pildīs priekšvēlēšanu laikā tautai dotos solījumus?

Odisejs Kostanda,
Saeimas frakcijas «Latvijai»
priekšsēdētājs

Šoreiz — par maizes cepējiem Līvānos

Patikami, ka pirmo izstādi Līvānos šajā gadā rīkos tieši Līvānu maiznieki. Šoreiz 12. janvārī savu produkciju reklamēs un aicinās līvāniešus to nogaršot Preiļu rajona kooperatīvo sabiedrību savienības ražošanas un sagādes apvienības Līvānu maizes ceptuve, kuras vēsture un maizes cepšanas tradīcijas veidojušās jau vairākus gadu desmitus, — kopš 1959. gada.

Bet kopš pagājušā gada vasaras ar savu produkciju pilsētā droši sevi piesaka arī IU «Daugulis un Co» maiznieki. Viņi gan vēl pagaidām izstādi nerīko, tomēr šādu privāto maizes ceptuvju parādīšanās rada veselīgu konkurenci, un tādējādi mums, pircējiem, — iespēju izvēlēties labāko un garšīgāko maizīti, jo, kā savulaik apgalvoja kāds veikaliņš Rožupē, — «kad cilvēks vairs neko nevar atļauties nopirkt, maizi viņš pirkts tik un tā.»

Lai šie smaržīgie klaipiņi ikdien nonāktu uz mūsu galda, maizniekiem strādājot nākas pārvarēt ne mazums problēmu, jo tāds nu reiz ir šis laiks. Kā strādā abas Līvānu maizes ceptuves, kuras pārstāv divas dažādas struktūras, bet kurās strādājošie veic radniecīgu un tik ļoti nepieciešamu darbu, pastāstīja Līvānu maizes ceptuves meistare Regina Stikāne un IU «Daugulis un Co» galvenā grāmatvede Valentīna Ščeglova.

Regina Stikāne: «Mēs esam sertificēts uzņēmums, un mūsu tehnoloģija atbilst maizes ražošanas prasībām. Ar izejvielu piegādi Līvānu maizes ceptuvei nodarbojas Preiļu ražošanas un sagādes apvienība. Izejvielas pērkam oficiāli, mums ir noslēgti līgumi un, vismaz līdz šim, piegādes bijušas regulāri.»

Sobrīd ceptuvē strādā 40 cilvēki, vienā maiņā 6 strādnieki un tehnoloģi. Maizīti cepam naktī, pēdējo cepienu beidzam ap sešiem no rīta, bet dažreiz pilsētai papildus cepam arī dienā. Dienāktī saražojam vidēji 2 tonnas maizes.

Pircējiem varam piedāvāt 18 dažādu šķirņu maizīti, bet pašreiz cilvēkiem ļoti smagi apstākļi, un galvenokārt viņi pērk tikai parasto rupjmaizes kļeģelīti un baltmaizes batonu. Vēl pircēji iecienījuši arī saldskābo maizi, pie kuras šķimēm pašreiz strādājam, un rupjā maluma lauku maizi. Bet smalk-

Līvānu maizes ceptuvē, kur sākas maizītes ceļš līdz mūsu galdam.

Foto — Andris Kursītis

maizītes cepam ļoti maz. Cenšamies izpildīt visas pircēju vēlmes, jo ir liela konkurence, un, ja ir pieprasījums pēc kādas maizes šķirnes, iemacam to arī nelielos daudzumos, pat 5 kilogramus.

Maizīti sūtām uz visiem pilsētās patērētāju biedrības veikaliem un uz lauku veikaliem Rožupē, Turkos, Jersikā, Rudzātos, paši vedam arī uz Nīcgali un tirgojam maizes veikaliņā «Runča» tīrģū. Mūsu maizes cena tirzniecībā atbilst tās reālajai pašizmaksai. Joprojām ceptuvē liels roku darba ap-

joms, it sevišķi pie saldskābmaizes. Mēģinām strādāt arī bez rauga un visādiem uzlabotājiem.

Vecākās ceptuves iekārtas mums ir no 1988. gada. Nesen iegādājāmies nelielu kulinārijas tipa micāmo mašīnu, lai miklu var iemīcīt nelielos daudzumos. Mums ir 2 maizes krāsnis — gāzes un elektriskā, kura ir novecojusi un to ielānāts nomainīt. Viss kļuvis dārgāks, gan izejvielas, gan paligmateriāli, gāze, elektroenerģija. Lai arī ceptuve pagaidām strādā ar peļņu, cenu pieauguma dēļ tā vairs ir 80% no iepriekšējiem gadiem, jo arī maizīti ražojam tikai 70% no iepriekšējā gada apjoma.

Blakus ceptuvei ir mūsu maizes kiosks. Tajā piegādājam maizīti tieši no ceptuves un pārdodam lētāk, arī atbilstoši pircēju vēlmēm, atsevišķu šķirņu maizi nelielās partijās. Tur realizējam arī nocenoto maizīti un jauna sortimenta izmēģinājuma partijas. Tomēr šobrīd kioskā iepērkas mazāk pircēju nekā sākumā. Protams, arī šogad pircējiem piedāvāsim jaunas maizes šķirnes, bet ar esošo sortimentu līvānieši varēs iepazīties mūsu rīkotajā izstādē.»

Valentīna Ščeglova: «IU «Daugulis un Co» maizes ceptuve sāka darboties pagājušā gada vasarā. Mums jau radniecīga ražotne ir — cepam tortes, kūciņas, tāpēc arī bija vieglāk izmēģināt vēl ko jaunu. Telpas ceptuvei nomājām bijušā Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta ēdnīcā. Tas gan ir tālu no pilsētas centra, bet pašreiz labāku telpu Līvānos nav, bez tam tur nomāt iznāk lētāk.

Mūsu ceptuvē darbinieki strādā no sešiem vakarā līdz sešiem rītā divās maiņās, katrā seši cilvēki. Tas, cik daudz maizes cepam katrā maiņā, atkarīgs no pircēju pieprasījuma. Šobrīd saviem pircējiem varam piedāvāt šādu šķirņu baltmaizi: parasto batonu, batonu ar rozīnēm, pīto magoņu maizīti un formas baltmaizi, bet no rupjmaizīšu veidiem — parasto formas kļeģelīti, parasto klona un Limbažu klona maizi un 2 veidu saldskābo maizi. Arī klaipus cepam dažādus — uz svaru un standarta. Visvairāk cilvēki iecienījuši pīto magoņu, saldskābo un klona maizi. Vēl ceptuvē esam uzstādījuši iekārtu

taukos vārīto pīrādziņu, tā saukto pončiku, ražošanai, jo pircēji arī tos pērk labprāt. Pārsvārā ceptuves produkciju realizējam trijos mūsu veikalos Līvānos, brauc maizes pasūtītāji arī no lauku veikaliņiem.

Smags jautājums man kā grāmatvedei ir šīs maizes cena. Mūsu vadītājs Dzintars Daugulis cenas pacelt negrib, grib, lai maizei būtu laba kvalitāte, lai tā būtu no augstākā labuma miltiem, bet tās cena lai būtu zema. Bez tam šī ir jauna ražotne, tā jānostabilizē un pašiem vēl strādāt jāiemācās. Maizi cept ir daudz grūtāk nekā, piemēram, tortes. Ieliktas tajā ir ļoti labas izejvielas, bet citreiz kaut kas nesanaik, maizei skata nav un tā mūsu zaudējumus vien aiziet.

Arī valsts tādiem kā mums neieidos. Visu meklējam paši, gan iekārtas ceptuvei — esam uzstādījuši jaunas rotējošās elektriskās krāsnis, gan izejvielas. Mūsu vadītājs pats meklē arī maizes receptes, tās ir dārgas un ne katrs tās grib izpaust. Viņš brauca uz Rīgu un meklēja arī istos speciālistus, maksāja par to naudu, viņi mūs iemācīja tepat mūsu ceptuvē, un tālāk mēs paši mēģinām tikt galā. Jo Līvānos diemžēl trūkst labu maizes cepšanas speciālistu.

Pašreiz nestabilitāte ir ar augstākā labuma miltiem. Līgums mums noslēgts ar «Daugavpils dzimavnieku», bet uz priekšu grūti ko prognozēt. Ja paši nemeklēsim, kļāt mums neviens nepienesīs.

Svarīgi, ka neesam ielīduši parādos, par elektroenerģiju samaksājam vispirms, maksājam strādniekiem algas, pērkam izejvielas un līdzekļus ieguldām ražošanā.

Pagājušajā gadā pirms Ziemassvētkiem Līvānos aizsākām akciju — pēc Pensionāru apvienības iesniegtā saraksta divreiz nedēļā par velti mazturīgajiem veciem cilvēkiem mājās piegādājam vienu rupjmaizes un vienu baltmaizes klaipiņu. To darīsim arī šogad.

Šogad saviem pircējiem arī piedāvāsim vēl vismaz 5 jaunas maizes šķirnes, lai viņi paši vērtē, kura maizīte labāka. Arī konkurenti mums ir un būs, bet tāpēc jau pircējam ir tiesības izvēlēties.»

Daina Kursīte

Vai valstij ir vajadzīgas celtniecības organizācijas?

Uz šo jautājumu atbildēt ir visai sarežģīti. Diez vai to spēj un atklāti grib atzīt arī valdības vīri, kuriem ir tā lielākā teikšana. Pašiem celtniekiem un vērotājiem no malas gan šķiet, ka «augšā» tiek darīts viss, lai likvidētu vēl esošās darba spējīgās celtniecības organizācijas vai radītu apstākļus, kuros tās būtu spiestas pārtraukt savu sūri grūto eksistenci.

Spilgts piemērs tādi attieksmei ir mūsu pašu paju sabiedrība «Preiļu SCO». Trīsdesmit piecus gadus tā bija viena no spēcīgākajām un stabilākajām celtniecības organizācijām rajonā. Ikvienā apdzīvotā vietā ir SCO būvētas dzīvojamās mājas, fermas un ražošanas ēkas.

Diemžēl, pēdējo gadu laikā situācija ir ievērojami mainījusies. Var uzskatīt, ka celtniecība ir apstājusies. Visur tiek knapieti līdzekļi, lai pabeigtu aizsāktos objektus un neļautu tiem pārvērsties drupās. Par jauniem objektiem var tikai sapņot.

1992. gadā Preiļu SCO strādāja četri simti cilvēku. Bet pagājušā gada nogalē organizācijas štatu sarakstos bija vairs tikai 108. Pēdējo triju gadu laikā strādājošo skaits nepārtraukti samazinājās. Tomēr šie cilvēki netika izmesti uz ielas bez jebkādiem iztikas līdzekļiem, kā tas ir dzirdēts citās organizācijās. SCO viss tika izdarīts tā, lai bijušie darbinieki saņemtu bezdarbnieka pabalstu, būtu nodarbinātības valsts dienesta uzskaitē.

Kopš 1992. gada Preiļu SCO lielākais objekts bija Aglonas bazilikas rekonstrukcija un remonts. Par to arī «Novadnieks» ir rakstījis vairākkārt. Tagad izrādās, ka bazilika ir kļuvusi par lielāko klupšanas akmeni celtnieku grūtajā šodienas pastāvēšanā. Nevienam nav noslēpums, ka Aglonā lielās pārmaiņas sākās, Romas pāvesta vizīti gaidot. Tas bija liels notikums visai Latvijai. Protams, arī valdība bija ieinteresēta, lai viss būtu, kā saka, uz goda. Valdības vīri brauca uz Aglonu, vērtēja celtnieku darbu un solīja, ka līdzekļi būs.

Rekonstrukciju pabeidza, pāvesta vizīte notika. Bet celtniekiem tā arī nesamaksāja. 1994. gada jūnijā bazilika Preiļu celtniekiem bija parādā 87 tūkstošus 527 latu. Tad arī sākās rinķa dancis ap šo nenomaksāto summu, kura tagad radījusi lavinveidīgu visdažādāko nodokļu parādu un kavējumu naudu pieaugumu. Pirms gada valdība paziņoja, ka uzņemas šos parādus celtniekiem. 1995. gada 14. jūnijā laikrakstā «Labrit» parādījās informācija «Valsts uzņēmumi saņems 2,2 miljonus latu».

Tajā bija teikts, ka «valsts īpašuma fonds nomaksās arī visus parādus celtniecības firmām, kuras remontēja Aglonas baziliku». Norēķināties bija solīts līdz gada beigām.

VĪF divas reizes pārskaitīja pa piecpadsmit tūkstošiem latu. Bet tad visi sāka gaidīt 6. Saeimas vēlēšanas, jaunās valdības apstiprināšanu. Un tā līdz šai dienai Preiļu SCO nav saņēmusi sev pienākošos naudu. Jāņem vērā, ka Aglonas bazilika nav vienīgais celtnieku parādnieks. Ar SCO nav norēķinājusies arī Preiļu policijas daļa — par 9264,94 latiem, vecticībnieku draudze — par 14861,03 latiem. Ir arī citi parādnieki, no kuriem vairs nav nekādu cerību parādus saņemt, piemēram, paju sabiedrības «Smelteri» un «Pelēči».

Pagājušajā gadā Preiļu starpsaimniecību celtniecības organizācijai kādreizējie pasūtītāji bija parādā 111692,22 latu. Visai iespaidīga summa... SCO tas nozīmē daudz vairāk. Vispirms jau to, ka dots pamatīgs trieciens organizācijas eksistencei un sekmīgai darbībai. Parādu dēļ jau 1993. gada nogalē SCO vadība nevarēja norēķināties ar saviem strādniekiem. Tā gada novembra un decembra algas spēja izmaksāt tikai 1994. gada maijā un jūnijā. Bet nodokļus samaksāt bija pavisam nereāli.

Lai atrisinātu šo finansiālo samezģlojumu, Preiļu SCO vadība un strādnieki, kā arī citas celtniecības firmas, kas piedalījās Aglonas bazilikas rekonstrukcijā, aizsūtīja vēstuli toreizējam Ministru prezidentam Mārim Gaīlim. Vēstulē celtnieki lūdza palīdzību parādu nokārtošanā, pieminēja iepriekšējā premjera Valda Birkava vairākkārtējo solījumu ātri vien atrast līdzekļus, lai norēķinātos, kā arī Valsts prezidenta Gunta Ulmaņa apgalvojumu, ka darbs bazilikā ir svētīgs un ļoti vajadzīgs.

Atbildi celtnieki gaida vēl šodien. Vairākus sakt, negaida, jo nu ir cita Saeima, ir cita valdība, kas par vecajiem parādiem neko nezina un negrib zināt (vismaz vērotājiem no malas tā šķiet). Toties citas valsts institūcijas šos parādus nav aizmirsušas un cenšas saņemt savu daļu, kas tām pienākas. Runa ir par sociālās apdrošināšanas rajona pārvaldi un valsts ieņēmumu dienesta rajona nodaļas nodokļu inspekciju, kuras pieprasa no celtniekiem sociālās apdrošināšanas iemaksas, kā arī apgrozījuma, ienākuma, īpašuma un citus nodokļus. No kā lai maksā?

Pagājušajā gadā jūnijā ar pārbaudi SCO ieradās sociālās apdrošināšanas pārvaldes pārstāvji. Pārbaudīja iemaksu

pareizību no 1993. gada 1. janvāra līdz 1995. gada 31. martam, uzrakstīja aktu. Pārbaudes periodā papildus uzskaitītas sociālās apdrošināšanas iemaksas, kā arī 0,1 procentu lielas soda naudas par katru nokavēto dienu. Izrādās, ka starpsaimniecību celtniecības organizācija ir parādā 19319,65 latus!

Pernā gada nogalē par 1993., 1994. gadu un 1995. gada deviņiem mēnešiem SCO audita pārskatu veica arī VID rajona nodaļas nodokļu inspekcija. Par Aglonas bazilikā veiktajiem darbiem papildus aprēķināja budžetā nenomaksāto apgrozījuma nodokli 18535 latu apmērā plus 15055 latus soda naudas, kā arī gandrīz divarpus tūkstošus latu par vecticībnieku draudzes baznīcas celtniecībā veiktajiem darbiem. Pavisam kopā sarēķināja 34707,80 latus.

Tāda nu ir tā patiesība. SCO kasē naudiņa nav ienākusi, bet valsts savu daļu pieprasa, jo viņai uz to ir tiesības. Tajā pat laikā valsts mierīgu prātu iznīcina darba spējīgu celtniecības organizāciju, kas visos ekonomisko pārmaiņu gados sevi saglabājusi un ir spējīga labi strādāt arī turpmāk. Par to liecina fakts, ka SCO joprojām nav likvidējusi palīgozāres, pagājušā gada laikā strādājusi četrdesmit objektos un pašu spēkiem veikusi darbus par 185 tūkstošiem latu. Visa pagājušā gada laikā regulāri un pilnā apmērā maksāti visi nodokļi. No nepelnītajiem līdzekļiem pērn samaksāti arī 2,5 tūkstoši latu no sociālā nodokļa parāda.

Gribas pajautāt — par kādiem grēkiem tad SCO jāmaksā tie desmiti tūkstošu latu soda naudas? Vai par valdības solīto un tā arī līdz šai baltai dienai nesamaksāto?..

Protams, starpsaimniecību celtniecības organizāciju var likvidēt — aprakstīt īpašumu, pēc tam to pārdot. Droši vien kāds ir ieinteresēts to izdarīt. Taču darboties spējīga un stabila celtniecības organizācija rajonā kādreiz būs vajadzīga. Pēc gada, diviem vai trijiem. Preiļu SCO ir parādos, kā saka, līdz ausim ne jau savas vainas, bet valdības neizpildīto solījumu dēļ. Skaidrs, ka tieši valdībai ir jāatrisina šie sarežģījumi, lai pēc laika, kad radīsies labvēlīgi apstākļi ekonomikas attīstībai, celtniekus gluži kā banānus nevajadzētu ievest no ārzemēm.

Par to, kā paju sabiedrība «Preiļu SCO» cīnās par savu pastāvēšanu, stāstīsim arī turpmāk.

L.Kirillova

Polijas ziņas

Preiļu policijas iecirknis

● 1. decembrī par nelikumīgu tirdzniecību ar alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem pie administratīvās atbildības saukts firmas «Līgo 2» vadītājs Juris Kurtiņš. Uzlikts naudas sods 150 latu apmērā. Sutru pagasta Rauniešu iedzīvotāja P. griezās policijā ar iesniegumu, ka ģimenes strīdu izraisījusi vedekla Maija Pļavāne. Vainīgajai izteikts oficiāls brīdinājums. Ģimenes skandālu sarīkoja Rēzeknes ielas 24. nama iedzīvotājs Luka Stepanovs. Par sīko huligānismu vainīgajam jāšķiras no pieciem latiem.

● 2. decembrī par nelikumīgu tirgošanos ar alkoholiskajiem dzērieniem Saunas pagastā pie administratīvās atbildības saukti Kalnasētu iedzīvotājs Anatolijs Rubins un Skuteļu iedzīvotāja Anna Skutele. Katram jāšķiras no 100 latiem. Riebiņu pagastā, malkas zāģēšanā pārkāpjot drošības tehnikas noteikumus, gāja bojā J. (dzimis 1959. g.).

● 6. decembrī nodegusi dzīvojamā māja Saunas pagasta Ozoliņos, kas pieder Jānim K. Ugunsgrēks izcēlies, kad uzrauts sērkokciņš telpā, kurā, kā izrādījās, bija noplūdusi gāze.

● 7. decembrī policijas palīdzību lūdza riebiņiete, Liepu ielas iedzīvotāja T., kuras vīrs Genādijs Tolstopjatovs alkohola reibumā bija sarīkojis ģimenes strīdu. Izteikts oficiāls brīdinājums. Reibumā pie civilsievai Upmalas pagasta Upmalā skandālu sarīkoja Kazimirs Babris. Par sīko huligānismu tiesa piesprieda trīs diennaktis arestā. Par nelikumīgu tirgošanos ar alkoholiskajiem dzērieniem pie atbildības saukta Silajāņu iedzīvotāja Marija Upeniece. Sodīta ar 100 latiem.

● 10. decembrī alkohola reibumā ģimenes skandālu sarīkoja Jānis Leitāns, kurš dzīvo Preiļos, Cēsu ielā 3. Par sīko huligānismu tiesa piesprieda piecas diennaktis arestā. Sievas darbavietā skandālu reibumā sarīkoja preiļietis Kirils Ksendzovs. Sodīts ar 25 latu lielu naudas sodu.

● 11. decembrī P. no Sutru pagasta Rauniešiem griezās policijā ar iesniegumu, ka 7. decembrī huligāniskas darbības pret iesniedzēju veica Zinaida Pļavāne. Izteikts oficiāls brīdinājums.

● 12. decembrī par nelikumīgu tirgošanos ar alkoholiskajiem dzērieniem Preiļu tirgū pie administratīvās atbildības saukta Liepu ielas iedzīvotāja Olga Sudņika. Jāmaksā soda nauda — 100 latu. Sutru iedzīvotājs Vilnis Veigurs sarīkojis ģimenes skandālu, par ko tiesa piesprieda 5 diennaktis arestā.

● 14. decembrī par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu pārvadāšanu automašīnā bez attiecīgiem dokumentiem pie administratīvās atbildības saukts preiļietis Valentīns Čivkulis no Upīša ielas. Sods — 100 latu, tabaka un alkohols konfiscēti. Rēzeknes ielas iedzīvotājs Voldemārs Kokins, kurš tika pieķerts nelikumīgi tirgoties ar alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem un par to stājās tiesas priekšā, prata pierādīt, ka viņš nespēj nomaksāt naudas sodu, un tiesnesis viņam piesprieda citu sodu — 10 diennaktis arestā. Par alkohola reibumā izraisīto skandālu pie administratīvās atbildības saukts Guntars Indāns no Riebiņu pagasta Zasekiem. Tiesa piesprieda 10 diennaktis arestā.

● 15. decembrī saņemts iesniegums no Sutru iedzīvotājas S., kuras vīrs Viktors Skutelis alkohola reibumā sarīkojis ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols, tiesa piespriedusi 5 diennaktis arestā.

● 16. decembrī skandālu ģimenē Saunas pagasta Betišķos sarīkoja Ivars Kivlenieks. Izteikts oficiāls brīdinājums.

● 18. decembrī par alkoholisko dzē-

rienu un tabakas izstrādājumu pārvadāšanu automašīnā bez attiecīgiem dokumentiem ar 100 latiem sodīts preiļietis, Rēzeknes ielas iedzīvotājs Valērijs Meļņikovs. Prece konfiscēta.

Aizkalnes pagasta Raudavkas iedzīvotāja K. griezusies policijā ar iesniegumu par Raudavkas iedzīvotāju U., kas pret iesniedzēju izdara huligāniskas darbības. Abām nosūtītas atbildes un izskaidrotas tiesības civiltārtā griezties tiesā. Policijā palīdzību lūgusi Stabulnieku pagasta Bojāru iedzīvotāja P., kurai Andris Mičulis sistemātiski draud ar izrēķināšanos. Vainīgajam tiesa piespriedusi 15 diennaktis arestā. Saņemts iesniegums no preiļietes, Zaļās ielas iedzīvotājas K., kuras vīrs Sergejs Kuzņecovs reibumā sarīkojis ģimenes skandālu. Oficiāli brīdināts.

● 20. decembrī Preiļu slimnīcas dzūrmāsa ziņojusi par slimnīcā nogādāto Rēzeknes ielas iedzīvotāju V., kuram konstatēti viegli miesas bojājumi. Krimināllietas ierosināšana atteikta, izskaidrotas tiesības civiltārtā griezties tiesā.

● 21. decembrī kādam Mehanizatoru ielas iedzīvotājam no šķūniša bija pazudušas piecas vistas. Vainīgais tika noskaidrots, bet krimināllietas ierosināšana atteikta, jo cietušais un vainīgais savstarpēji samierinājās.

● 23. decembrī Silukalna pagasta Sprukstiņos nodega dzīvojamā māja. Ugunsgrēkā gāja bojā tās saimnieks M. (1958.g.). Ugunsgrēka un nāves cēlonis bija smēķēšana alkohola reibumā gultā.

Preiļu tirgū nezināma persona no U. nozaga divus spēļu kompjūterus. Vainīgais — Aleksandrs V., kurš pierakstīts Riebiņos, bet dzīvo Preiļos, Brīvības ielā, tika atklāts, mantas atdotas, materiāls nodots prokuratūrai. Par nelikumīgu tirdzniecību ar tabakas izstrādājumiem un alkoholiskajiem dzērieniem pie administratīvās atbildības saukts Preiļu pagasta Pelšu iedzīvotājs Jānis Veigulis. Sodīts ar 100 latiem.

● 24. decembrī pulksten 21.30 telekomunikāciju centrā huligāniskas darbības pret U. veica nepazīstams vīrietis, kuru policija pēc tam aizturēja. Noskaidrota personība — P.Stiperis no Ogres. Materiāls nosūtīts tiesai.

● 26. decembrī uz ceļa Riebiņi — Silajāni atrasts J.U. liķis (1980.g.). Tiesu medicīniskā ekspertīze konstatēja, ka nāve iestājusies alkohola reibumā no ķermeņa pārmērīgas atdzišanas.

● 28. decembrī Preiļu parkā ap pulksten 23.30 nepazīstami jaunieši piekāvuši Mehanizatoru ielas iedzīvotāju P. Ir aizdomās turētie, notiek izmeklēšana. Frizētavā «Rota» kādai klientei pazuda 106 latu. Aizturēta vainīgā, preiļiete J., kas dzīvo Liepu ielā. Materiāls nosūtīts prokuratūrai.

● 30. decembrī nelikumīgā alkoholisko dzērienu tirdzniecībā Preiļu tirgū pieķerts Pēteris Sudņiks, Liepu ielas iedzīvotājs. Arī mājās policija atrada ievērojamu alkoholisko dzērienu daudzumu.

● 1. janvārī policijā griezās Preiļu pagasta Anspoku iedzīvotāja K., no kuras mājām 31. decembrī pazudis motorzāģis. Notiek izmeklēšana. Gaiļšu iedzīvotājam U. no pirts kompleksa garderobes pazudusi virsjaka, cepure, cimdi. Notiek izmeklēšana. Sutru pagasta Rauniešos pie civilsievai ģimenes skandālu sarīkoja Ivars Sevastjanovs. Oficiāli brīdināts.

● 3. janvārī policijā griezās Galēnu pagasta Maltas Trūpu iedzīvotājs S., kuram no mājas pagalma nozagta traktorvilkmes plaujmašīna. Notiek izmeklēšana.

● 7. janvārī uzlauzts Riebiņos dzīvojošā S. veikals «Žannat», kas atradās Silajāņos pagasta telpās. Lielā daudzumā nozagtas dažādas mantas. Notiek izmeklēšana.

Nodokļu maksātāju ievērbai

Par budžeta maksājumu klasifikatora izmaiņām 1996. gadā Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Saņēmējs: VKD Rīgas norēķinu centrs — 12507601100
Saņēmēja banka: Latvijas krājbanka (operāciju daļa — 1),
bankas kods: 310101679, koresp. kods: LB 600164779, kods: 1281
Pārējo maksājumu iemaksas kārtība ir sekojoša:
310101900 Unibanka, kods 26000100301

Nr.	Konts	Ieņēmumu nosaukums
01 Ienākuma nodokļi		
1.	12507601210	Ienākuma nodoklis no uzņēmumiem
2.	12507601220	Peļņas nodokļa parādi, dokumentāro pārbaužu rezultātā konstatētie peļņas nodokļa maksājumi par iepriekšējiem periodiem
05 Iekšējie nodokļi par pakalpojumiem un precēm		
3.	12507605110	Pievienotās vērtības nodoklis no juridiskām un fiziskām personām
4.	12507605120	Apgrozījuma nodokļa parādi, dokumentāro pārbaužu rezultātā konstatētie apgrozījuma nodokļa maksājumi par iepriekšējiem periodiem
04 Nodokļi no īpašuma		
5.	12507604110	Zemes nodoklis
6.	12507604210	Īpašuma nodoklis
05 Iekšējie nodokļi par pakalpojumiem un precēm		
7.	12507605260	Vieglie automobiļi
8.	12507605271	Benzīns, tā aizstājējprodukti un komponenti
9.	12507605272	Dīzeļdegviela, tās aizstājējprodukti un komponenti
10.	12507605410	Azartspēļu nodoklis
11.	12507605531	Iekšzemē iekasētais dabas resursu nodoklis
12.	12507605540	Ieņēmumi no meža resursu realizācijas
06 Muitas nodoklis		
13.	12507606130	Ievedmuita pārējām precēm
14.	12507606210	Izvedmuita kokmateriāliem
15.	12507606220	Izvedmuita pārējām precēm
10 Sodī un sankcijas		
16.	12507610100	Naudas sodi
17.	12507610200	Iemaksas no pārbaudēs atklātām slēpto un samazināto ienākumu summām
18.	12507610300	Soda sankcijas par vispārējiem nodokļu pārkāpumiem

Valsts ieņēmumu dienesta Preiļu rajona nodaļa

Vēstule

Vārgā mana tēvu zeme

Pārcilājot veco labo laiku avīzes, mani radās melanholiskas pārdomas. Kādreiz tika slavēti pirmindas darbinieki — strādnieki, mehanizatori, laukkopji, slaucējas. Aprakstus papildināja fotobildes. Uzslavētie jutās gan neērti, gan arī gandarīti. Šis gandarījums parasti mudināja strādāt vēl labāk.

Ar ko tad «vārsmotas» avīzes šodien? Kādu informāciju iegūstam un kādu ne? Avīzes pirmo lappusi rotā trekniem burtiem iespiests virsraksts, ka rajona deputātu padomei vismagākā nasta ir slimnīca. Finansiālās grūtības spiež plecus uz leju.

Smieklīgi? Patiešām. Var taču šo nastu no pleciem nomest. Par veselību rajonā taču rūpējas rajona veselības aprūpes nodaļa un slimokase. Par šo iestāžu finansiālajām grūtībām taču jā rūpējas nav. Tās ir rūpes par veselību. Par slimajiem nav jā rūpējas. Pēc gadiem piecadsmit par to tiks teikts paldies. Mūsu dārgā Latvija kļūs pati stiprākā valsts Eiropā. Notiks dabiskā atlase — visi vārgie un slimie atmirīs, paliks paši stiprākie un izturīgākie. Bet tagad papildus veselības aprūpes nodaļai un slimokasei jāizveido jauna nodaļa, kuru varētu nosaukt, piemēram, tā: «Svētīts, kas nestāv». Starp citu, kaut kas jau veidojas, jo liķu pārvadāšanai transports tiek iedalīts.

Vēl kādam gribas smieties? Tad turpināsim.

Cik liela bija vēlēšanās latviskot un padarīt tīru Latviju! Kur tas viss pazuda? Latvijas valsts vairs nav spējīga tautai piedāvāt darbavietas. Mēs pārāk bieži sastopamies ar informāciju, ka preiļiešiem darbu var piedāvāt tikai serkovi un petrovi. Tautas ievēlētā Saeima tikai turpina politiskās cīņas par varu, nomelnojot viens otru.

Preiļu rajona valsts policija aizvadītā

gada nogalē svinēja savus profesionālos svētkus. Šim gadījumam «Novadnieks» veltīja pusi avīzes. Patiešām bija interesanti ieskatīties mūsu policijas dzīvē. Bet vai viss tur ir tik skaisti, kā bija rakstīts?

Avīze nepagāja secen un intervijā tika minēts atgadījums ar A.Dementjevas slepkavību. Šo nežēlīgo slepkavību preiļieši neaizmirsīs ilgi. Bet gribas minēt arī citus faktus. Slepkavība notika nelikumīgi iegūtās vīra bagātības dēļ (neizsakos juridiski). Pēc Dementjevas slepkavības mājās tika atklāta «krutkas» rūpnīca ar milzu spirta apjomu. Personīgi man nav gadījies izlasīt informāciju, ka sodīts ir A.Dementjevs. Var teikt, ka policija viena nav spējīga izķert visus likuma pārkāpējus, un tad tā sāk apelēt pie iedzīvotāju sirdsapziņas. Piedodiet, tikai to gan nedariet. Citādi — kur tad ir jūsu profesionālisms?

Ja runājam par «krutkām», tad jā saka — «krutku» labprāt tirgū pārku arī es. Mans veselības stāvoklis neļauj lietot mēslus. Tirgū katram ir sava «kunde» un katrs zina, ko viņš pārku. Vai kāda kompetenta persona rajonā man var pateikt, kurā veikalā var nopirkt rūpnieciski gatavotu degvīnu?

Personīgi es esmu izstaigājis visus Preiļu veikalus un esmu runājis ar daudzām pārdevējām. Visas godīgi atzinās, ka nav garantijas par šņabja īstumu. Un tikai viena pārdevēja man «iesmērēja» par trīsreiz dārgāku cenu nekā tirgū laukā lejamo «krutkas» pudeli.

Smieklīgi. Iedomājies, kā tagad redakcijā tiks pieprasīts nosaukt manu īsto vārdu. Varbūt tomēr nenodarbosimies ar to, bet risināsim šīs nemaz ne tik smieklīgās problēmas. Kaut gan smieties vajag. Smieties ir veselīgi. Šodien tā ir vienīgā veselība, kas naudu nemaksā.

A.Ciniņis (Preiļos)

